

Кафедра
промислового та
цивільного будівництва

**Технологія будівництва
з урахуванням клімату
жарких країн**

ПРИРОДНО-КЛІМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ УМОВИ ПРОЕКТУВАННЯ, БУДІВНИЦТВА І ЕКСПЛУАТАЦІЇ БУДІВЕЛЬ В ЖАРКИХ РАЙОНАХ

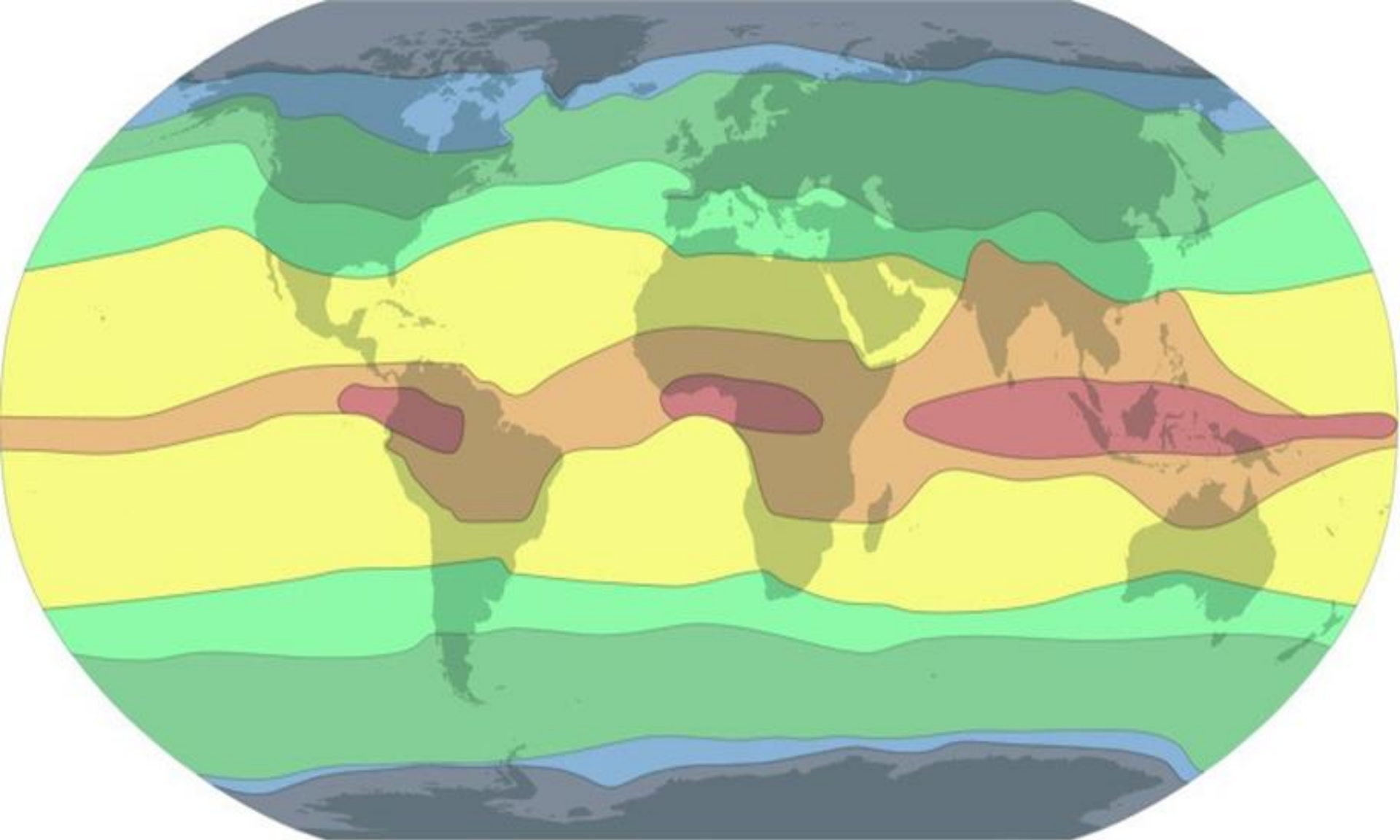
Будівництво житлових будівель неможливе без урахування місцевих погодних і кліматичних умов. Як відомо, погодою називається стан атмосфери обумовлене фізичними процесами, що відбуваються в ній при взаємодії з поверхнею землі. Її характеризують стан і зміна температури, вологості і тиску повітря, вітер, хмарність, опади, грози, тумани і так далі. Погода може змінюватися періодично (за часом доби і сезонам року) і не періодично.

Жаркий клімат, його види і характеристики

Багаторічний режим погоди, що спостерігається в тій або іншій місцевості, називається кліматом.

Клімат залежить від географічних умов - широти місця, його висоти над рівнем моря, форми рельєфу і так далі. Множинність чинників, що впливають на формування клімату, і їх можливих поєднань визначає різноманіття кліматичних умов на землі.

Поняття «клімат» зв'язується зазвичай з великими територіями. У тих випадках, коли говорять про багаторічний режим погоди, характерний для більше обмежених територій або конкретних ділянок, застосовують терміни «мезоклімат» і «мікроклімат».

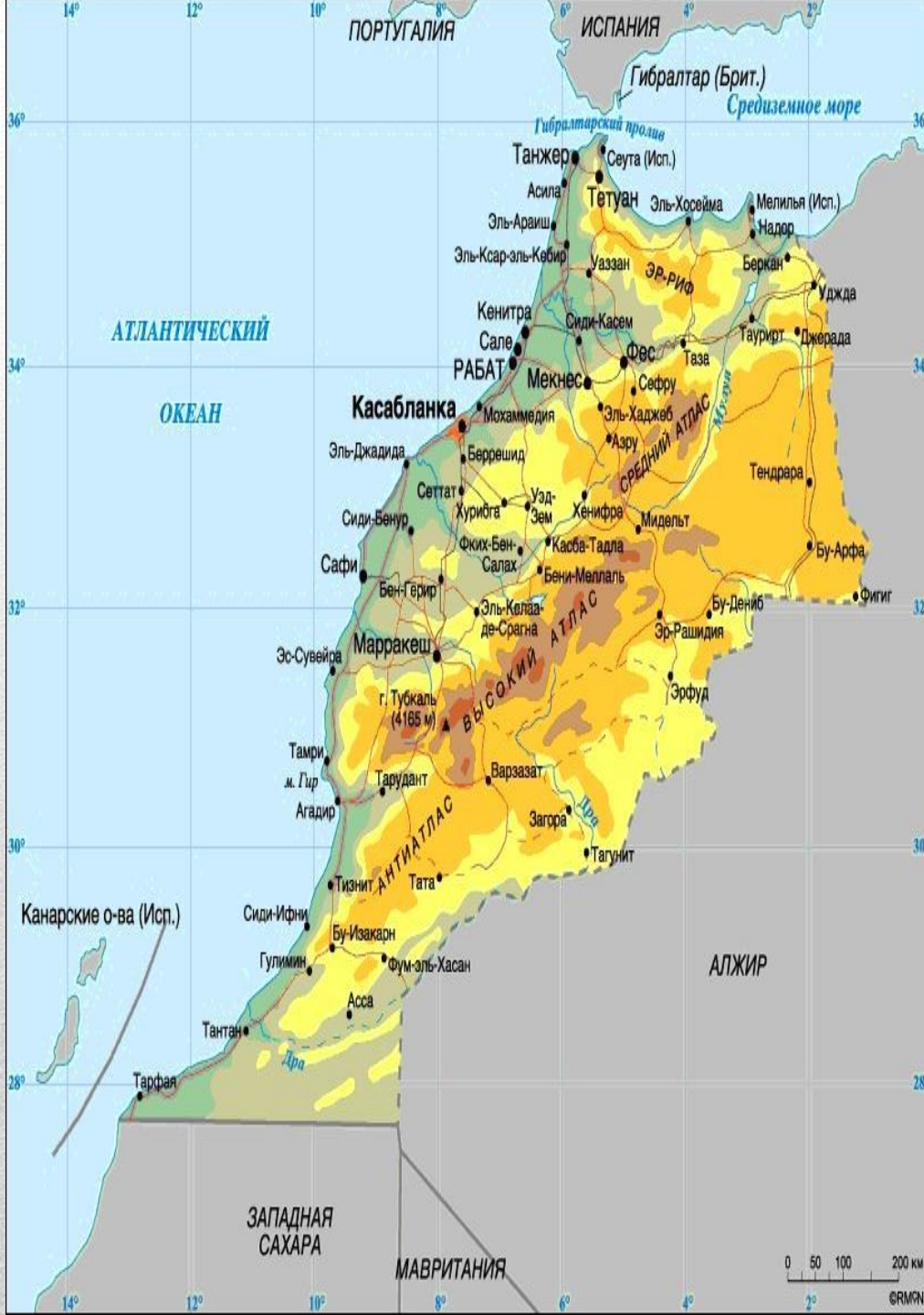

Жаркий клімат характерний для територій, прилеглих до екватора. До районів жаркого клімату відносяться території і прилеглі до них райони з середньорічною температурою рівної або вище 20⁰ С.

Характерними особливостями жаркого клімату є висока напруга сонячної радіації, високі температури, несприятливі умови вологості і вітру, що негативно впливають на самопочуття людини, матеріали і конструкції будівель, обладнання, механізми, майно.

Таким чином, виникають не лише проблема захисту людини, але і ряд проблем підвищення надійності, довговічності матеріалів, конструкцій і механізмів, створення необхідних умов їх експлуатації або зберігання.

На середземноморському узбережжі країни клімат м'який, субтропічний. Середня температура тут влітку становить близько $+24-28^{\circ}\text{C}$ (іноді досягаючи $+30-35^{\circ}\text{C}$), а взимку $+10-12^{\circ}\text{C}$.

При руху на південь клімат стає все більш континентальним, з жарким (до $+37^{\circ}\text{C}$) влітку і прохолодною (до $+5^{\circ}\text{C}$) взимку. Добовий перепад температур може досягати 20 градусів.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ БЕТОННИХ РОБІТ В УМОВАХ СУХОГО ЖАРКОГО КЛІМАТУ.

Жарка суха погода викликає появи ряду чинників, які суттєво ускладнюють технологію бетонних робіт, а саме:

- підвищення температури бетонної суміші, яка збільшує водопотреби для забезпечення її відпускної рухливості і витрати цементу для отримання необхідної міцності бетону;
 - швидку втрату бетонною сумішшю рухливості в процесі її транспортування або витримки до укладання внаслідок прискореного тужавлення, що призводить до порушення прийнятих умов при транспортування і укладання бетонної суміші, а також обробки поверхонь конструкцій;
 - інтенсивне обезводнення бетону і зниження внаслідок цього його міцності, довговічності, а також погіршення інших фізико-хімічних якостей.
-

Залежно від використовуваних мінеральних складових портландцемент ділиться на наступні види:

Характеризується середньою швидкістю схоплювання.

Швидкотвердіючий склад.

Пластифікований.

Стійкий до вологи, гідрофобний.

З підвищеною теплової віддачею.

Особливо стійкий по відношенню до хімічних реагентів.

Декоративний (кольоровий або білий), застосовуваний при оздоблювальних роботах.

Швидкотвердіючий цемент випускається в 2-х марках – М400 і М500.

Маркування цементу по українським державним стандартом містить:

Портландцемент ПЦ І-500-Н

1. Скорочена назва (портландцемент - ПЦ);
2. Тип цементу по речовим складом (наприклад тип ІІ - портландцемент з мінеральними добавками від 6% до 35%);
3. Підтип за змістом компонентів (наприклад підтип Б для ПЦ - зміст добавок від 21% до 35%);
4. Буквену позначення добавок (наприклад ІІІ - гранульований доменний шлак);
5. Числове значення стандартної міцності (наприклад 400 - марка 400 (цемент М 400))
6. Далі при необхідності:
 - Вид цементу по ранньої міцності (наприклад Р - швидкотвердіючий, тобто з високою ранньою міцністю)
 - Позначення спеціальних добавок (наприклад ПЛ - пластифікуючих)
 - Позначення Н для цементу на основі клінкеру нормованого складу.

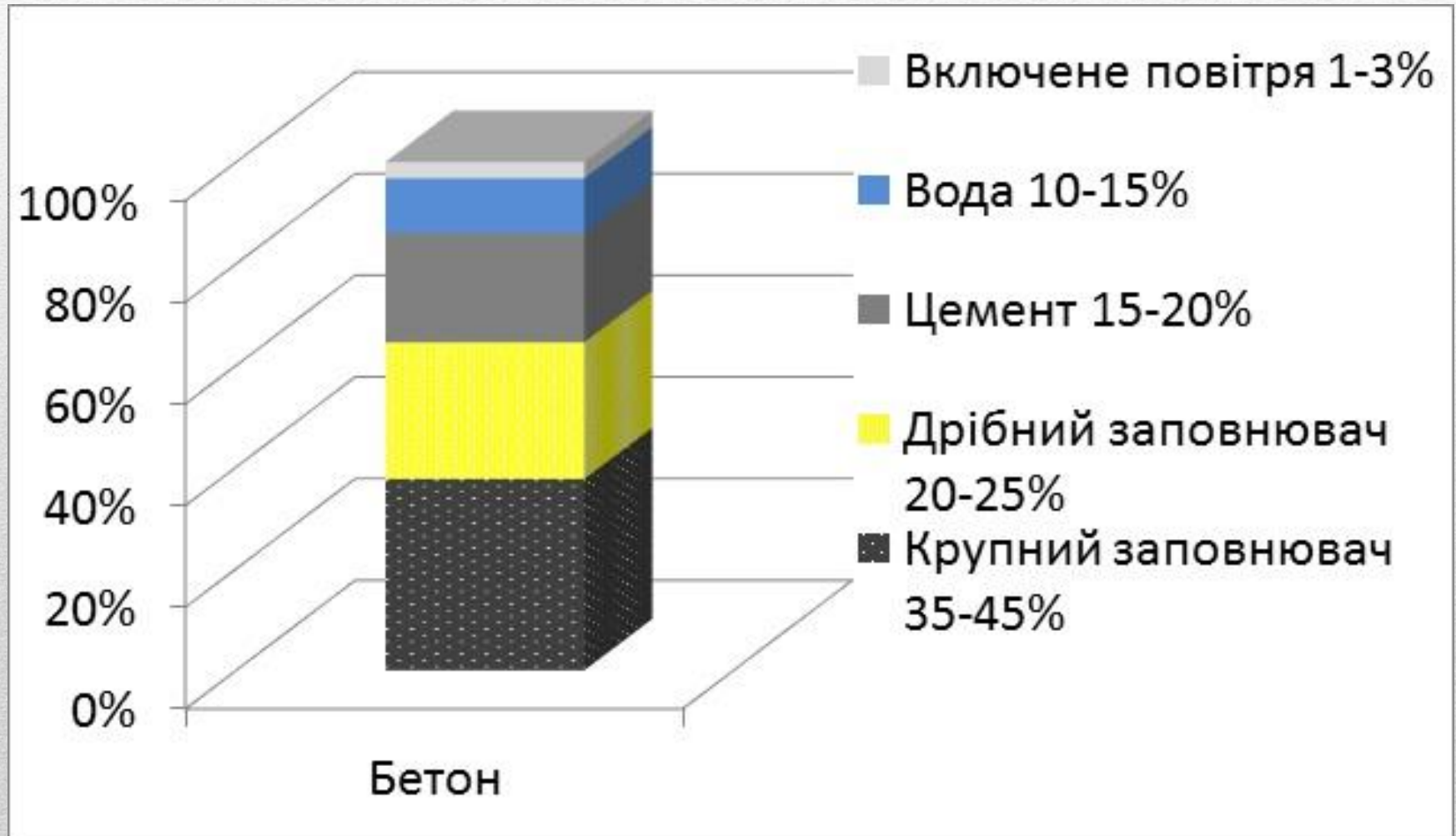
Бетонну суміш слід готувати відповідно до положень і правил згідно нормативного законодавства на бетонні та залізобетонні монолітні конструкції.

Температура бетонної суміші при бетонуванні конструкцій з $M_{\Pi} > 3 \text{ м}^{-1}$ у момент відправки її з бетонозмішувального вузла не повинна перевищувати $30\text{-}35^{\circ}\text{C}$.

При бетонуванні масивних конструкцій (у тому числі гідротехнічних) з $M_{\Pi} \leq 3 \text{ м}^{-1}$ температура бетонної суміші має бути можливо низькою і не повинна перевищувати 20°C .

Транспортувати бетонної суміші температурою вище 35°C не допускається.

Бетон - це композиційний будівельний матеріал, що складається з суміші однорідно розподілених частинок **цементу, заповнювачів, добавок (хімічних і мінеральних)** та **води**.

При призначенні заходів по охолодженню компонентів бетону розрахунок температури свіжоприготовленої суміші T_c °С, рекомендується робити за формулою:

$$T_c = \frac{0,2(t_{\text{ц}}\text{Ц} + t_{\text{п}}\text{П} + t_{\text{к}}\text{К}) + t_{\text{п}}\text{В}_{\text{п}} + t_{\text{к}}\text{В}_{\text{к}} + t_{\text{в}}\text{В}}{0,2(\text{Ц} + \text{П} + \text{К}) + \text{В}_{\text{п}} + \text{В}_{\text{пк}} + \text{В}}$$

де 0,2 - питома теплоємність сухих компонентів бетону;
 $t_{\text{ц}}$, $t_{\text{п}}$, $t_{\text{к}}$, $t_{\text{в}}$ температура цементу, піску, великого заповнювача і води, °С;

Ц, П, К, В - витрата цементу, піску, великого заповнювача і води в кг на 1 м³ бетону або на один заміс;

$\text{В}_{\text{п}}$, $\text{В}_{\text{к}}$ - зміст вологи в піску і у великому заповнювачі, кг.

Рекомендуються наступні основні методи забезпечення потрібної на місці укладання рухливості бетонної суміші при її транспортуванні:

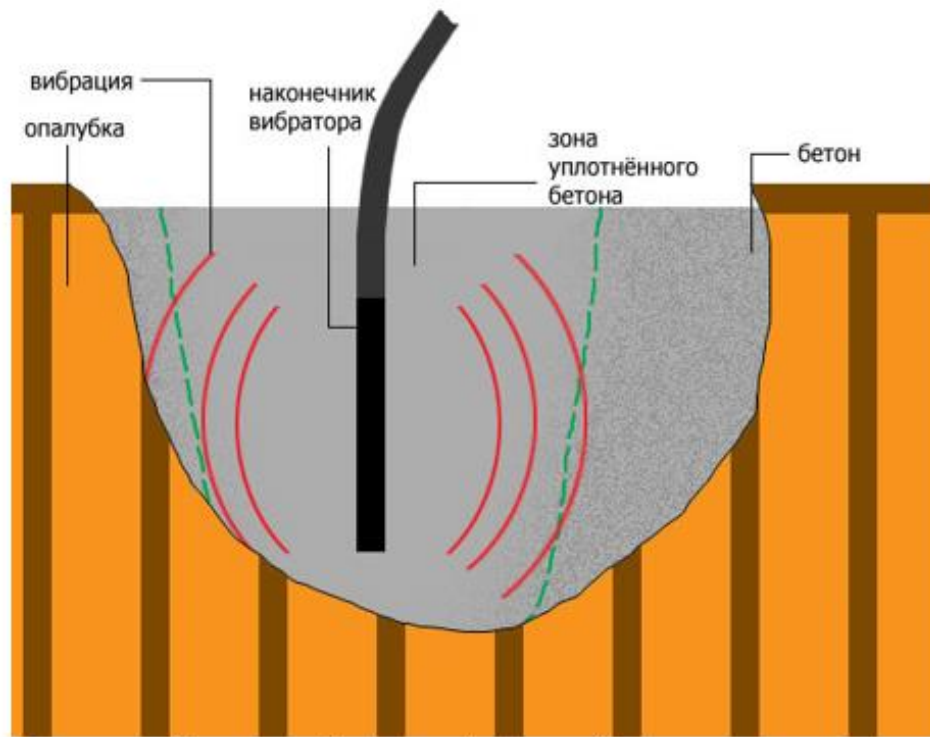
- доставка товарної бетонної суміші в автобетозмішувачах з перемішуванням її в дорозі;
 - приготування бетонної суміші в автобетонозмішувачах в дорозі або біля місця укладання шляхом перемішування дозованих компонентів бетону з водою;
 - роздільна доставка дозованих цементу і інших твердих компонентів в спеціальних контейнерах із затвореною водою у бетонозмішувачах біля місця укладання;
 - застосування різних добавок, що пластифікують і консервують консистенцію бетонної суміші;
 - приготування і транспортування бетонної суміші зі зниженою температурою.
-

Перед укладанням бетонної суміші рекомендується:

- а) захистити місце укладання від сонячних променів шляхом облаштування навісів або встановлення пересувних щитів;
- б) опалубку, арматуру і основу охолодити розбризкуванням холодної води.

У жарку і суху погоду внаслідок швидкої втрати бетонною сумішшю рухливості в процесі її укладання і ущільнення напруженість роботи вібраторів і вібраційного устаткування значно зростає, що вимагає додаткового устаткування. Для усунення інтенсивного обезводнення бетону опалубку рекомендується робити водонепроникною.

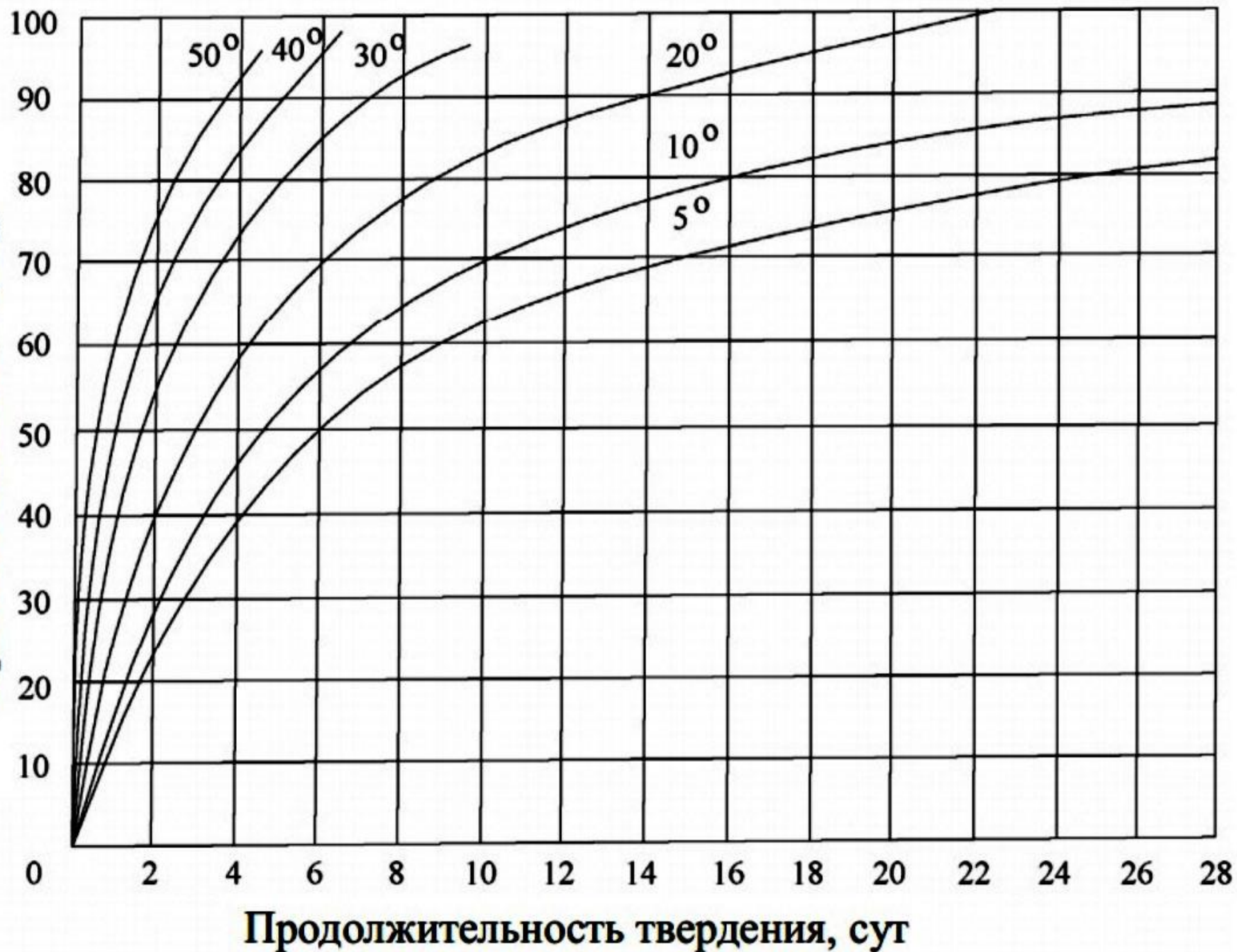

У дуже жаркі дні (денна температура понад 42-45°C) рекомендується роботи по бетонуванню робити у кінці другої половини дня і вночі, що дозволить значно поліпшити умови укладання бетону.

Прочность бетона, %, R_{28}

Схоплювання бетону відбувається дуже швидко, але є суттєвий мінус, така температура негативно впливає на якість. Бетон втрачає міцність через занадто швидке випаровування вологи з суміші, в результаті процесу гідратація зупиняється.

Якщо температура вище 30°C, то бетон затвердіє вже через 1-2 години після замішування.

Догляд за свіжоукладеним бетоном в жарку і суху погоду є відповідальним технологічним заходом, що забезпечує сприятливі умови температурної вологості тверднення бетону і зростанню його міцності, а також що запобігає значним температурно-осадочним деформаціям і утворенню тріщин.

Склад заходів по догляду за бетоном, порядок і терміни їх проведення і контролю за їх виконанням повинні встановлюватися лабораторією, виходячи з необхідності забезпечення бетону безперервного режиму вологості, і затверджуватися керівництвом будівництва.

Найбільш поширеним видом догляду за бетоном є безперервний вологісний догляд - покриття відкритих поверхонь конструкцій і споруд вологоємкими матеріалами (мішковиною, рогожею, солом'яними матами, шаром піску, тирси і т. п.), який знаходяться увесь необхідний період часу у безпосередньому контакті з поверхнею бетону і постійно підтримує у вологому стані.

Догляд вологості за бетоном ділиться на два періоди: початковий (попередній) і подальший (основний).

Початковий догляд, що починається відразу після закінчення укладання бетонної суміші, полягає у захисті свіжоукладеного бетону від прямої сонячної радіації і шкідливої дії вітру ретельним укриттям його вологонепроникними (поліетиленовою плівкою, брезентом і т. п.) або вологоємкими матеріалами (мішковиною, солом'яними матами і т. п.), підтримуваними у вологому стані.

Тривалість початкового догляду визначається часом, впродовж якого бетон набуває початкову міцність не менше 0,5МПа, і залежить від виду і активності цементу, складу бетону, температури довкілля і інших чинників.

Подальший догляд, що настає після завершення початкового догляду, полягає в забезпеченні бетону сприятливих умов тверднення різними способами, з які є найбільш ефективними:

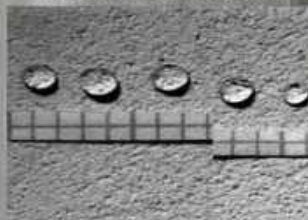
- улаштування і систематичне зволоження вологоємкого покриття (мішковини, рогожі, солом'яних матів, шару піску, тирси і т. п.) конструкцій і споруд;
 - витримка відкритих горизонтальних поверхонь бетону під шаром води (метод покриваючих водних басейнів);
 - безперервне, тонко дисперсне розпилювання вологи по поверхні конструкцій, забезпечуване різними зволожуючими пристроями.
-

не обработанный бетон

гидрофобизация бетона

Якість бетонних і залізобетонних конструкцій визначається як якістю використовуваних матеріальних елементів, так і ретельністю дотримання регламентуючих положень технології на всіх стадіях комплексного процесу.

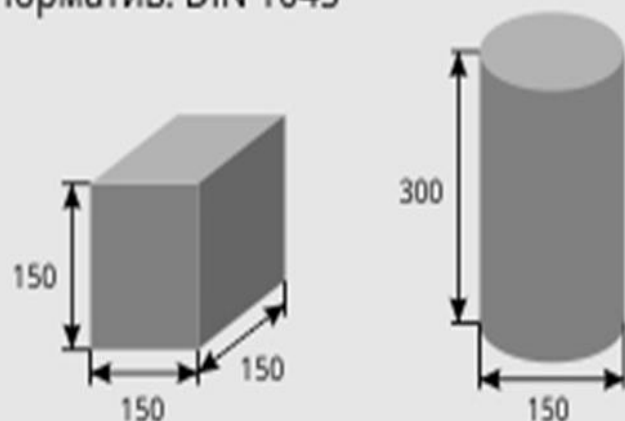
Міцність на стиск - є базовим і основним параметром який контролюється такого будівельного матеріалу, як бетон. Під міцністю, мається на увазі фізичні властивості, реакція і опір матеріалу по відношенню до різних видів руйнувань. У сучасному будівництві контроль міцності бетону здійснюється декількома методами:

Стандартний метод - полягає в випробування проб, виготовлених з однієї і тієї ж суміші. Характеристики подібних зразків можуть значно відрізнятися від реальних показників.

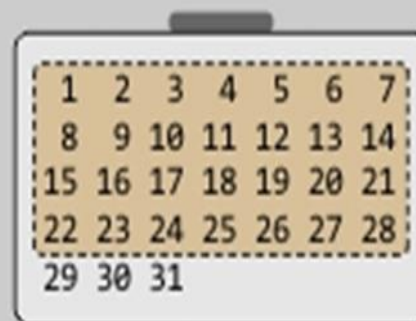
Метод контролю з використанням вибуріних кернів.

КАК УЗНАТЬ ПРОЧНОСТЬ БЕТОНА?

1. Готовим образцы для испытаний — кубики или цилиндры.
Норматив: DIN 1045

2. Ждем затвердения и набора прочности (28 суток)

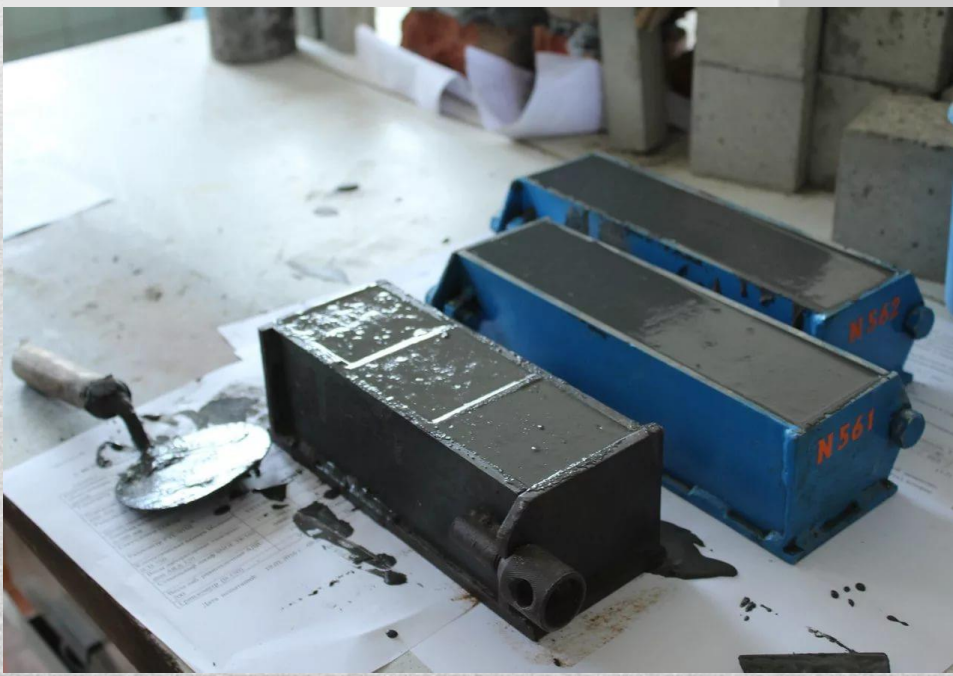

3. Испытываем образцы под прессом до разрушения

Гарантированная прочность:

95%

Таблиця розрахункових значень опору бетону

Клас бетону С (ДБН) = В (СНиП)	Розрахункове значення міцності бетону на стиск f_{cd} (ДБН) = R_b (СНиП), МПа	Характеристична (нормативна) міцність бетону на стиск f_{ck} (ДБН) = $R_{b,ser}$ (СНиП), МПа
C10	6	7.5
C15	8.5	11
C20	11.5	15
C25	14.5	18.5
C30	17	22
C35	19.5	25.5
C40	22	29
C45	25	32
C50	27.5	36
C55	30	39.5
C60	33	43

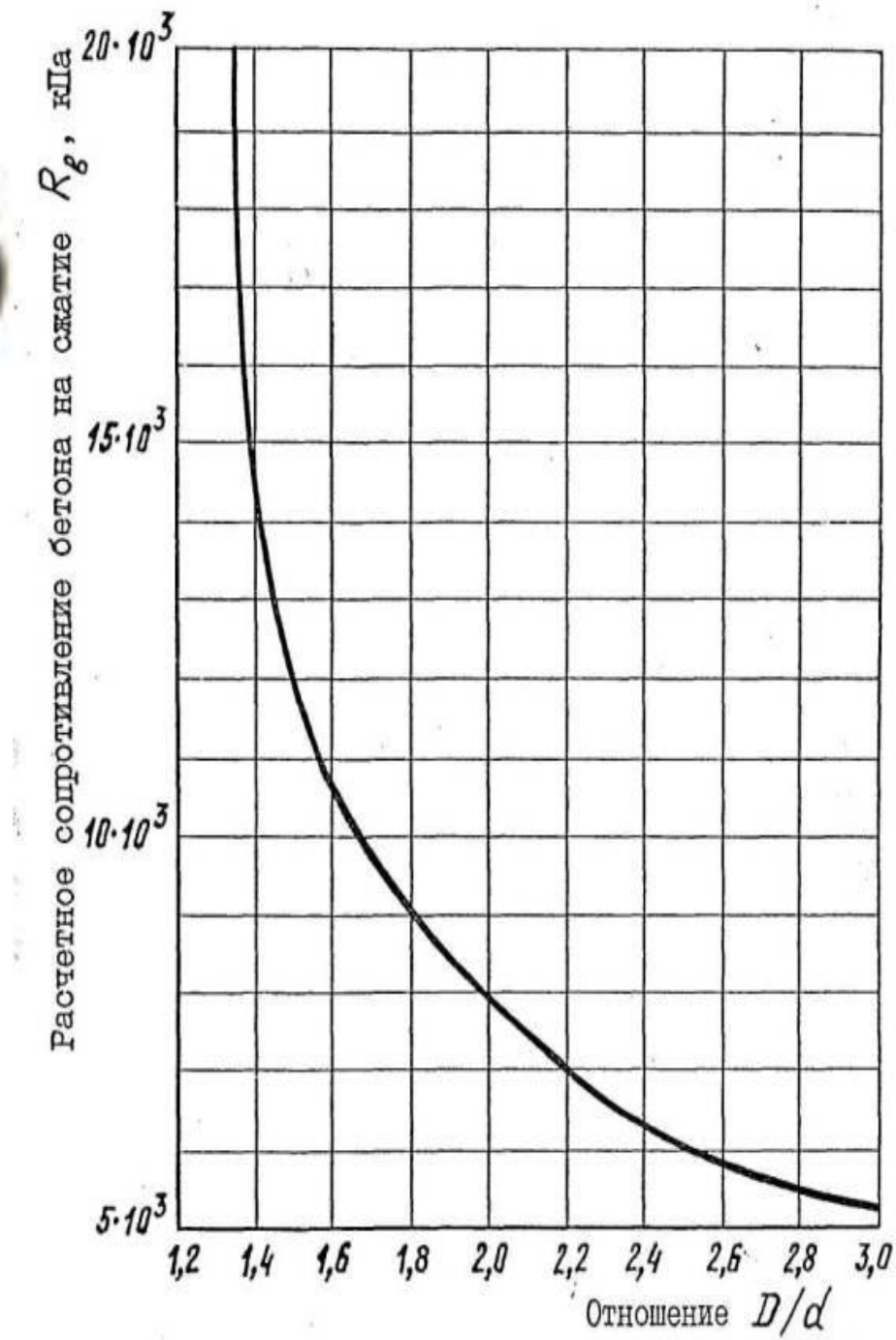
Методи неруйнівного контролю.

Метод ударного імпульсу полягає в реєстрації енергії удару, що виникає в момент зіткнення бойка з поверхнею бетону. Представники приладового ряду для випробувань цим методом – склерометри.

Метод пружного відскоку полягає в вимірі величини зворотного відскоку від удару при зіткненні з поверхнею бетону.

Метод відриву зі сколюванням і сколювання ребра конструкції полягає в реєстрації зусилля, необхідного для сколювання ділянки бетону на ребрі конструкції, або місцевого руйнування бетону.

Ультразвуковий метод полягає в реєстрації швидкості проходження УЗ хвиль.

1. Для якісного укладання бетонних сумішей в умовах сухого жаркого клімату, необхідно застосовувати технологічні заходи по збереженню необхідної консистенції бетонного розчину - аж до укладання його в опалубку.

2. В першу чергу, необхідно уважно поставитися до вибору всіх компонентів бетонної суміші. У цих умовах, в якості в'язучого рекомендується використовувати портландцемент.

3. Як і заповнювачі повинні застосовуватися матеріали з однаковим температурним розширенням, і близькі за параметрами до вживаного цементу.

4. Заповнювачі перед застосуванням необхідно піддавати вологій обробці.

5. Для збільшення рухливості бетонної суміші і зниження водоцементного співвідношення, в бетонну суміш додають пластифікатори.

6. Час замісу бетонного розчину необхідно збільшити на 35-50%.

7. Транспортування готової бетонної суміші здійснювати тільки автобетонозмішувачами. Причому, в міксер завантажують суху бетонну суміш, а розбавлення її водою відбувається тільки в момент укладання в опалубку. Це знижує ризик зневоднення суміші в період транспортування її на будівельну ділянку.

8. Перед укладанням бетону необхідно перевірити герметичність опалубки, і зволожити її внутрішню поверхню.

9. Для подачі бетонної суміші до місця укладання, доцільно використовувати бетононасоси або спеціальні бадді.

10. Бетонування обов'язково проводити з використанням глибинних вібраторів.

11. В період набору міцності бетон накривають зволоженими матеріалами: мішковиною, рогожею, солом'яними матами і ін.

12. Кожні 3 - 4 години бетонну поверхню поливають водою, а з урахуванням сухого жаркого клімату, час поливання бетону збільшується до 28 діб.
